

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Aleny Poláčkovej PhD. a JUDr. Jany Henčekovej PhD., v právnej veci žalobcu: **T. S. SR, a.s.**, proti žalovanému: **Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 28. júla 2006, č. P/0016/04/06, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. apríla 2009, č. k. 1 S 324/2006-44, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 14. apríla 2009, č. k. 1 S 324/2006-44 **m e n í** tak, že rozhodnutie žalovaného zo dňa 28. júla 2006, č. P/0016/04/06, ako aj rozhodnutie Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj zo dňa 20. apríla 2006, č. P/0016/04/06 **z r u š u j e a v e c v r a c i a** žalovanému na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania **n e p r i z n á v a**.

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Bratislave rozsudkom zo 14. apríla 2009, č. k. 1S 324/2006-44 zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia žalovaného č. P/0016/04/06 z 28. júla 2006 ako aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa - Inšpektorátu Slovenskej obchodnej inšpekcie v Nitre pre Nitriansky kraj č. P/0016/04/06 zo dňa 20. apríla 2006, na základe ktorých bola žalobcovi uložená pokuta

vo výške 500 000 Sk za porušenie § 8 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ochrane spotrebiteľa“).

Po preskúmaní predmetných rozhodnutí, ako aj postupu, ktorý vydaniu týchto rozhodnutí predchádzal, dospel krajský súd k záveru, že tieto sú v súlade so zákonom, nakoľko podľa jeho názoru správne orgány postupovali v konaní v medziach zákona rešpektujúc ústavné a zákonné práva žalobcu, pričom ani v procesnom postupe správnych orgánov sa nevyskytli také vady, ktoré by mali za následok nezákonnosť vydaných rozhodnutí. Žalovaný sa v rozhodnutí vysporiadal so všetkými námietkami žalobcu, ktoré uviedol v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu. Správne zistil skutkový stav a vyvodil správny právny záver v tom zmysle, že žalobca porušil povinnosť vyplývajúcu z § 8 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, keď pre spotrebiteľa poskytol nepravdivú informáciu o pôvodných cenách (ceny, za ktoré by si spotrebiteľ kúpil výrobok keby naň nebola vyhlásená akcia) určeného okruhu výrobkov, ktoré boli predávané za nižšie tzv. akciové ceny. Krajský súd sa stotožnil s názorom žalovaného, že spotrebiteľia po takomto konaní žalobcu nadobudli dojem, že nákup výrobkov počas akcií je omnoho výhodnejší ako bol v skutočnosti. Keďže žalobca pôvodnú cenu neuviedol v správnej výške, klamal spotrebiteľa uvádzaním nepravdivých údajov a tým spotrebiteľ nesprávne nadobudol dojem ekonomicky výhodnejšieho nákupu, než aký bol v skutočnosti. Keďže Inšpektorát SOI podľa § 24 ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa mohol uložiť predávajúcemu za porušenie povinnosti ustanovených v tomto zákone pokutu až do výšky 2 000 000 Sk, uloženú pokutu žalobcovi vo výške 500 000 Sk považoval krajský súd za primeranú k zistenému skutkovému stavu.

Žalobca ďalej v žalobe namietal nesprávne posúdenie právneho a skutkového stavu, keď podľa jeho názoru správne orgány mali na svoje zistenia aplikovať zákon č. 147/2001 Z. z. o reklame v platnom znení. Touto námietkou sa krajský súd v napadnutom rozsudku nezaoberal s odôvodnením cit.: *“Otázku zlého posúdenia právneho vzťahu žalovaného súd neriešil, nakoľko v odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa posúdenie právneho vzťahu nebolo odvolaním napadnuté, preto sa správny orgán druhého stupňa týmto ani nezaoberal, nakoľko to v odvolaní nebolo. Keďže súdy preskúmavajú rozhodnutia správnych orgánov, súd nemohol preskúmať v danom rozhodnutí posúdenie právneho vzťahu, keďže toto nebolo napadnuté odvolaním a správny orgán sa týmto nemohol ani zaoberať.”*

Proti rozsudku krajského súdu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Podľa jeho názoru krajský súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym právnym záverom a neprihliadol na jeho tvrdenia uvedené v žalobe.

Predovšetkým namietal, že otázkou aplikácie správneho právneho predpisu bol krajský súd povinný sa zaoberať, napriek tomu, že v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu túto námietku žalobca nevzniesol, nakoľko je povinnosťou súdu zaoberať sa porušením zásady zákonnosti zo strany správnych orgánov.

Pokiaľ ide o uloženie sankcie, žalobca tvrdil, že žiadny právny predpis neporušil a uloženie pokuty je v rozpore s Ústavou Slovenskej republiky, nakoľko správne orgány konali nad zákonom stanovený rámec. Poukázal na to, že v súčasnosti neexistuje žiadny všeobecne záväzný právny predpis, ani judikatúra, ktoré by špecifikovali postup v súvislosti s propagovaním cien tovarov a ich zliav. Právna úprava ochrany spotrebiteľa nikde neustanovuje, vo vzťahu ku ktorej cene je nutné uvádzať zľavu tovaru, teda či vo vzťahu k pôvodnej cene, ďalšej z platných cien, alebo vo vzťahu k cene bezprostredne predchádzajúcej akciovej cene. Podľa názoru žalobcu je prirodzené a logické, že ako základ pre výpočet zľavy daných výrobkov bola použitá ich štandardná (dlhodobá) cena, nie akciová (krátkodobá) cena platná len niekoľko dní počas predchádzajúcej akcie, aj keď v tomto prípade išlo o cenu platnú bezprostredne pred začatím predmetnej akcie (výpredaja). Pokiaľ by totiž mal vo všeobecnosti platiť výklad použitý zo strany žalovaného správneho orgánu a krajského súdu, pre jeho naplnenie by postačilo pred začatím akejkoľvek akcie (výpredaja) cenu dotknutých výrobkov formálne (napr. na 1 deň) zvýšiť na štandardnú, (prípadne aj inú cenu), ktorá by potom v zmysle výkladu správneho orgánu a krajského súdu predstavovala „formálne správny“ základ pre výpočet akciovej zľavy. Preto je podľa názoru žalobcu nevyhnutné prijať taký výklad, že za základ pre výpočet akciovej zľavy musí byť považovaná štandardná cena, za ktorú sa daný výrobok pred akciou (výpredajom) reálne počas dlhšieho obdobia predával, a to aj v prípade, že nejde o cenu platnú bezprostredne pred začatím akcie.

Podľa názoru žalobcu bol postup správnych orgánov a následne krajského súdu v rozpore so zákonom, nakoľko správne orgány uložili pokutu za porušenie povinnosti, ktorá nie je stanovená zákonom. Preto žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok krajského súdu tak, že zruší napadnuté rozhodnutia a vráti vec správnym orgánom na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Žalovaný vo svojom vyjadrení zo 17. júla 2009 žiadal rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdiť. Poukázal na to, že pre spotrebiteľa je dôležitá pôvodná cena – cena pred zľavou – pre porovnanie výhodnosti nákupu a výšky zľavy, čo ovplyvňuje jeho rozhodovanie o kúpe výrobku. Právna prax Slovenskej obchodnej inšpekcie považuje pôvodnú cenu za cenu platnú bezprostredne pred vyhlásením akcie na daný tovar. Je to cena, za ktorú by si spotrebiteľ kúpil

výrobok, keby naň nebola vyhlásená akcia. Zároveň vyjadril svoj názor, že spotrebiteľa vôbec nezaujíma, že uvedená nepravdivá pôvodná cena sa vzťahovala na daný výrobok pred mesiacom alebo týždňom, ale jeho záujmom je získať pravdivú informáciu o cene platnej v okamihu ponuky určitého výrobku a rovnako o jeho cene platnej tesne pred začatím akcie. Nakoľko žalobca neuviedol pôvodnú cenu v správnej výške, klamal spotrebiteľa uvádzaním nepravdivých údajov, a tým spotrebiteľ nadobudol dojem ekonomicky výhodnejšieho nákupu, než akým v skutočnosti tento nákup bol. Podľa názoru žalovaného nemožno súhlasiť s tvrdením žalobcu, že nedošlo k porušeniu zákazu klamania spotrebiteľa, nakoľko z podkladov k rozhodnutiu jednoznačne vyplýva, že svojím konaním porušil zákon o ochrane spotrebiteľa a za zistený skutkový stav nesie ako predávajúci objektívnu zodpovednosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 250ja v spojení s § 246c Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že odvolaniu žalobcu je potrebné vyhovieť.

Podľa § 8 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa účinného do 30. júna 2007, nikto nesmie klamať spotrebiteľa, najmä uvádzať nepravdivé, nedoložené, neúplné, nepresné, nejasné, dvojzmyselné alebo prehnané údaje alebo zamlčať údaje o skutočných vlastnostiach výrobkov alebo služieb alebo úrovni nákupných podmienok.

Podľa § 24 ods. 1 za porušenie povinnosti ustanovenej týmto zákonom uložia orgány príslušné podľa osobitného predpisu predávajúcemu, výrobcovi, dovozcovi alebo dodávateľovi alebo osobám uvedeným v § 27 pokutu až do výšky 2 000 000 Sk. Za opakované porušenie povinnosti v priebehu jedného roka možno ukladať pokutu až do výšky 5 000 000 Sk.

Podľa § 22 ods. 1 dozor a kontrolu nad dodržiavaním povinností ustanovených týmto zákonom vykonávajú obce a orgány dozoru a kontroly podľa osobitných predpisov.

Podľa § 4 ods. 1 zákona o štátnej kontrole vnútorného trhu, Slovenská obchodná inšpekcia kontroluje vnútorný trh podľa § 2 a podľa osobitných predpisov.

Podľa ods. 2 písm. g), Slovenská obchodná inšpekcia pri kontrole vnútorného trhu u fyzických osôb a právnických osôb predávajúcich alebo dodávajúcich výrobky

na vnútorný trh alebo poskytujúcich služby (ďalej len "kontrolované osoby"), ukladá pokuty.

Podľa čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Skutkové okolnosti prípadu neboli medzi účastníkmi sporné. Na základe vykonanej kontroly v prevádzkarni žalobcu prvostupňový správny orgán zistil, že počas výpredaja bola na kontrolovanom počte tovarov uvedená tzv. „pôvodná“ cena, ktorá bola prečiarknutá a tiež nižšia tzv. „akciová“ cena, za ktorú si spotrebiteľ mohol daný tovar počas akcie kúpiť. Z predloženej cenovej evidencie správny orgán zistil, že tzv. pôvodná cena bola cena, za ktorú boli predmetné výrobky žalobcom predávané v čase ich uvedenia na trh a následne po určité obdobie. Keďže táto cena nezodpovedala cene, za ktorú boli predmetné výrobky predávané bezprostredne pred vyhlásením akcie (ceny predmetných výrobkov boli žalobcom medzičasom už raz znížené), dospeli správne orgány k záveru, s ktorým sa stotožnil aj krajský súd, že žalobca klamal spotrebiteľa, nakoľko uviedol o cene nepravdivý údaj a tým vyvolal u spotrebiteľa dojem výhodnejšieho nákupu, než akým tento v skutočnosti bol.

Spornou zostala skutočnosť, či názor žalovaného, že za pôvodnú cenu možno považovať iba cenu platnú bezprostredne pred vyhlásením akcie je v súlade so zákonom a či uvedenie predchádzajúcej ceny, za ktorú sa taktiež, ale nie bezprostredne pred vyhlásením akcie, určitý tovar predával, možno definovať ako uvádzanie nepravdivého údaje a takéto správanie zakladá zodpovednosť žalobcu za porušenie zákazu klamania spotrebiteľa podľa § 8 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a odôvodňuje uloženie pokuty podľa § 24 zákona o ochrane spotrebiteľa a § 4 ods. 2 písm. g) zákona č. 128/2002 Z. z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o štátnej kontrole vnútorného trhu“).

Dôvodom pre uloženie pokuty podľa citovaných ustanovení bolo podľa výroku prvostupňového rozhodnutia "uvedenie nepravdivých údajov o úrovni nákupných podmienok" a tejto právnej vete zodpovedá skutková veta v znení "účastník konania klamal spotrebiteľa, nakoľko v ponuke pre spotrebiteľa sa nachádza 13 druhov výrobkov, u ktorých poskytovaná zľava nebola vypočítaná z poslednej platnej, evidovanej ceny výrobku", ktorá je uvedená v dôvodoch.

Z administratívneho spisu však vyplýva, že vyššia cena, ktorá bola uvedená na kontrolovaných výrobkoch bola evidovaná cena, nakoľko všetky kontrolované

výrobky boli v minulosti za tieto ceny (v informácii pre spotrebiteľa uvedené ako preškrtnuté) aj predávané.

Skutočnosť, že medzičasom žalobca tieto „pôvodné“, avšak raz evidované ceny výrobkov znížil a informáciu o tom spotrebiteľovi neposkytol, nemožno bez ďalšieho považovať za uvedenie nepravdivého údaju. Tento prípad je potrebné dôsledne odlišovať od prípadu, kedy predávajúci uvedie ako „pôvodnú“ cenu výrobku takú, za ktorú nikdy výrobok nepredával.

Možno súhlasiť s tvrdením žalovaného, že spotrebiteľa vôbec nezaujímá, že uvedená nepravdivá „pôvodná“ cena sa vzťahovala na daný výrobok pred mesiacom alebo týždňom, ale jeho záujmom je získať pravdivú informáciu o cene platnej v okamihu ponuky určitého výrobku, ako aj s jeho názorom, že uvedením len „pôvodnej“ ceny výrobkov a nie aj nižšej ceny, platnej tesne pred vyhlásením akcie, spotrebiteľ môže nadobudnúť dojem ekonomicky výhodnejšieho nákupu, než akým v skutočnosti tento nákup bol. Pre odstránenie akýchkoľvek pochybností o zavádzaní spotrebiteľov by bolo namieste v takýchto prípadoch v informácii pre spotrebiteľa, resp. aj na cenových označeniach na výrobkoch uvádzať „pôvodnú“ cenu spolu so všetkými zníženiami uskutočnenými až do vyhlásenia ostatnej akcie.

Avšak vzhľadom na súčasnú právnu úpravu ako aj znenie § 8 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa a právnu kvalifikáciu konania žalobcu uskutočnenú žalovaným, nemôže odvolací súd súhlasiť s názorom krajského súdu ani žalovaného, že neuvedením ceny platnej bezprostredne pred vyhlásením akcie žalobca klamal spotrebiteľa uvedením nepravdivých údajov o podmienkach predaja.

Podľa názoru odvolacieho súdu takýto postup nie je v súlade so zákonom a nemá oporu v platnom právnom poriadku.

Preto, ak žalobca na informácii pre spotrebiteľa o cenách výrobkov uviedol okrem nižšej akciovej ceny platnej v čase nákupu tovaru spotrebiteľom ako pôvodnú (preškrtnutú) niektorú z cien tovaru, ktorá raz bola evidovaná v jeho evidencii k predmetným výrobkom, neklamal spotrebiteľa tým, že by uviedol nepravdivý údaj o úrovni nákupných podmienok.

Pokiaľ ide o záver krajského súdu, že v danom prípade cit.: *“Otázku zlého posúdenia právneho vzťahu žalovaného súd neriešil, nakoľko v odvolaní žalobcu proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa posúdenie právneho vzťahu nebolo odvolaním napadnuté, preto sa správny orgán druhého stupňa týmto ani nezaoberal, nakoľko to v odvolaní nebolo. Keďže súdy preskúmavajú rozhodnutia*

správnych orgánov, súd nemohol preskúmať v danom rozhodnutí posúdenie právneho vzťahu, keďže toto nebolo napadnuté odvolaním a správny orgán sa týmto nemohol ani zaoberať.“, ktorému z hľadiska štylistického chýba logická súvislosť a ktorým chcel krajský súd pravdepodobne povedať, že nie je oprávnený preskúmať, či žalovaný posúdil správanie sa žalobcu podľa správneho právneho predpisu, nakoľko žalobca túto námietku vzniesol až v žalobe a nie už v odvolaní proti rozhodnutiu prvostupňového správneho orgánu, ani tento záver krajského súdu nie je správny.

Princíp naznačený v rozsudku krajského súdu je uplatniteľný vo veciach daňových, pri ktorých platí, že predmetom súdneho prieskumu môžu byť len tie námietky vznesené v žalobe (žalobné dôvody), ktoré už boli uplatnené v odvolaní proti prvostupňovému rozhodnutiu správcu dane a s ktorými sa musel žalovaný ako odvolací orgán vysporiadať vo svojom druhostupňovom rozhodnutí napadnutom žalobou. Tento však vychádza zo špecifickej úpravy správneho konania v daňových veciach.

Z ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vyplýva, že z dikcie ustanovenia § 59 ods. 1 a ods. 2 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, ktoré sa vzťahuje aj na tento konkrétny prípad, je zrejmé, že odvolací správny orgán má rozsiahle oprávnenia nielen čo do rozsahu prieskumnej činnosti, ale aj vo vzťahu k spôsobu rozhodnutia o odvolaní. Odvolací orgán pri svojom rozhodovaní nie je viazaný návrhmi odvolateľa. Naopak, zákon mu ukladá povinnosť zrušiť, resp. zmeniť každé nezákonné rozhodnutie, a to aj mimo rámca dôvodov odvolania.

Navyše, žalobca v žalobe napádal nesprávnu právnu kvalifikáciu jeho konania, keď podľa jeho názoru mal žalovaný celý prípad posudzovať podľa zákona č. 147/2001 Z. z. o reklame a nie podľa zákona o ochrane spotrebiteľa. Bolo preto povinnosťou krajského súdu zaoberať sa aj touto námietkou žalobcu.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd nestotožnil s rozhodnutím krajského súdu a uznal námietky žalobcu za dôvodné.

Keďže súd prvého stupňa rozhodnutie žalovaného potvrdil, postupoval odvolací súd podľa § 250ja ods. 3 OSP tak, že rozsudok Krajského súdu v Bratislave zmenil, keďže neboli splnené podmienky na jeho zrušenie ani potvrdenie.

Vzhľadom na to, že podľa ustálenej judikatúry najvyššieho súdu nie je úlohou súdov pri preskúvaní rozhodnutí správnych orgánov nahrádzať ich činnosť najmä pokiaľ ide o riadne zistenie skutkového stavu a rovnako tak nie je úlohou súdov dopĺňať resp. nahrádzať odôvodnenia rozhodnutí správnych orgánov, prípadne poskytovať výklad ich rozhodnutí, zrušil odvolací súd napadnuté rozhodnutie žalovaného ako aj správneho orgánu prvého stupňa, vrátil im vec na ďalšie konanie a rozhodnutie s tým, že v ďalšom konaní bude správny orgán viazaný právnym názorom odvolacieho súdu, za účelom riadneho zistenia skutočného stavu doplní dokazovanie v naznačenom smere a vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie aj náležite odôvodní.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 OSP a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko žalovaný v konaní nebol úspešný a úspešný žalobca si trovy odvolacieho konania v stanovenej lehote podľa § 151 ods. 2 OSP nevyšiel a zo spisu mu iné trovy nevyplývajú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 19. mája 2010

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová